

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben enkele fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen over de brief van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap d.d. 21 mei 2010 inzake de reactie op de brief van de Nederlandse Federatie van Ouders van Dove Kinderen (FODOK) over de internaatindicaties voor dove leerlingen van het tweetalig vso in Haren (2010Z08696/2010D23658). Bij brief van heeft de minister deze beantwoord. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De fungerend voorzitter van de commissie,
Albayrak

Adjunct-griffier van de commissie,
Arends

Inhoudsopgave	blz.
I Vragen en opmerkingen uit de fracties	2
1. Algemeen	2
2. Internaatvoorziening en AWBZ	2
3. Overleg met de sector	4
II Reactie van de minister	5

I Vragen en opmerkingen uit de fracties

1. Algemeen

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de kabinetsreactie op de brief van de Nederlandse Federatie van Ouders van Dove Kinderen (FODOK) over de internaatsindicaties voor dove leerlingen van het tweetalig voortgezet speciaal onderwijs (vso) in Haren. In het algemeen zijn deze leden van mening dat het van groot belang is dat ieder kind het onderwijs krijgt dat bij hem of haar past. Het huidige gebrek aan een passend onderwijsaanbod in de regio ligt ten grondslag aan de problematiek die in deze brief aan de orde wordt gesteld. In het besef dat een passend aanbod niet van de ene op de andere dag te realiseren is, willen de leden voor de korte termijn een pragmatische maatwerkoplossing voor de individuele leerlingen die niet terecht kunnen op het internaat in Haren. Dit lijkt aan te sluiten bij wat het kabinet bepleit, maar deze leden hebben nog wel aanleiding gezien tot het stellen van vragen.

De leden van de PvdA-fractie danken de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor de brief over de internaatsindicaties dove leerlingen van tweetalig vso in Haren. Deze brief roepen bij de leden een aantal vragen op.

De leden van de CDA-fractie hebben begrip voor de ingewikkelde situatie: omdat het onderdeel verblijf uit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) is gehaald, kan het verblijf in het doveninternaat in Haren niet worden bekostigd. Tegelijk is dit de plek waar een aantal kinderen het best presteert en floreert.

De leden van de SP-fractie hebben met zorg kennisgenomen van de reactie van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap op de brief van FODOK over de internaatsindicaties dove leerlingen van tweetalig vso in Haren. Zij constateren dat dove leerlingen de dupe worden van bezuinigingen op de AWBZ.

2. Internaatvoorziening en AWBZ

De leden van de VVD-fractie merken op dat tot en met het schooljaar 2009 - 2010 het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) voor leerlingen, waarbij de AWBZ-zorgvraag in de thuisomgeving kon worden ingevuld, toch een indicatie voor de functie Verblijf internaat af gaf op grond van de afstand thuis - school, de zogenoemde afstandsindicatie. Zij vragen welke regelgeving hiertoe de ruimte gaf aan het CIZ. Bij welke afstand (in tijd of kilometers) tussen woning en instelling was er sprake van een afstandsindicatie? De leden vragen hoeveel leerlingen inmiddels een verblijfsindicatie op titel van afstand hebben. Hoeveel kost dit jaarlijks per leerling, zo vragen de leden. Het afschaffen van de afstandsindicatie betekent dat leerlingen die geen zorgvraag hebben volgens de AWBZ-criteria voor de functie Verblijf, geen gebruik meer kunnen maken van de internaatvoorziening.

ziening. Zou dit wel mogelijk blijven als ouders dit uit eigen middelen betalen? Zo ja, hoeveel zou dit kosten, zo vragen de leden. Voor tien nieuwe leerlingen zal het komende jaar gelden dat zij geen indicatie krijgen voor het internaat. Zij vragen of het bij deze leerlingen zo is dat in hun eigen omgeving geen onderwijs is voor doven en slechthorenden op hun eigen niveau, of dat het specifiek gaat om het gebrek aan tweetalig onderwijs. De leden vragen hoe het mogelijk is dat de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mevrouw Bussemaker, tijdens een algemeen overleg op 2 juli 2009¹ nog stelde dat de voormalige staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, mevrouw Dijkma, vanaf 2010 het stokje over neemt om te zoeken naar een definitieve regelgeving, terwijl nu in de brief wordt gesteld dat de wetgeving van het ministerie van OCW geen mogelijkheden biedt om internaatsplaatsing te financieren. Op welke regelgeving doelde de voormalig staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mevrouw Bussemaker destijds, zo vragen de leden.

De leden van de PvdA-fractie merken op dat in de eerste plaats met de sector is overlegd en dat de minister aangeeft dat wat OCW betreft de inzet met name is gericht op het per leerling zoeken naar de best passende onderwijsplek. In de brief geeft de minister een aantal mogelijkheden aan om het onderwijs dichterbij huis te organiseren. De leden vragen hoe realiseerbaar deze mogelijkheden zijn op de korte termijn. De leden willen duidelijkheid en zekerheid voor de ouders die nu in onzekerheid verkeren over een passende plek voor hun kind. De minister stelt dat er gewerkt wordt aan maatwerkoplossingen voor individuele leerlingen. De leden vragen hoeveel ouders nu nog in onzekerheid verkeren en voor hoeveel leerlingen nu wordt gewerkt aan een maatwerkoplossing. Ook vragen deze leden of er al maatwerkoplossingen bereikt zijn en voor hoeveel leerlingen en hoeveel budget er beschikbaar is om dit maatwerk ook daadwerkelijk te leveren. De leden vinden het belangrijk dat de onzekerheid bij ouders wordt weggenomen. Ouders moeten op een zo kort mogelijke termijn weten waar ze aan toe zijn. Zij vragen of de minister kan toezeggen dat voor de start van de zomervakantie voor alle leerlingen een maatwerkoplossing is bereikt, zodat ouders weten wat er gaat gebeuren bij de start van het nieuwe schooljaar en met een gerust hart van hun vakantie kunnen genieten. De leden vragen aan de minister de Kamer hierover zo snel als mogelijk, maar uiterlijk binnen twee weken, te informeren.

De leden van de CDA-fractie vragen om hoeveel kinderen het precies gaat. Klopt het dat het aantal kinderen dat gebruik maakt van deze voorziening niet toeneemt? Zij vragen welk budget er nodig is om deze kinderen wel verblijf te kunnen bieden. In zijn brief noemt de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap verschillende opties om het probleem op te vangen. In lijn met de voorstellen voor de heroverweging passend onderwijs zouden schoolbesturen zelf moeten beoordelen of er ook voor deze kinderen meer aanbod zou moeten komen. Indien het hier om een niet groeiende groep kinderen gaat (cluster 2) lijkt het niet logisch te verwachten dat een passend aanbod breder in het land zou kunnen worden gerealiseerd. Wat dat betreft is het van belang te weten of er mogelijkheden zijn voor een geleidelijker afbouw van de financiële middelen, waardoor ouders en schoolbestuur meer tijd hebben om oplossingen te vinden. Begrijpen de leden het goed dat hier gesteld wordt dat het verblijf uit de AWBZ gehaald wordt omdat zij geen verblijfsindicatie kunnen krijgen. De leden vragen of u dat nader kunt toelichten. En als dat het geval is, is daar een parallel te trekken met bijvoorbeeld de Thomashuizen, of andere (kleinschalige) instellingen voor verblijf, zo vragen zij. De leden ontvangen graag een reactie van de minister op dit punt.

¹ Kamerstuk 30579, nr. 103.

De leden van de SP-fractie merken op dat door het afschaffen van de afstandsindicatie voor zo'n tien jongeren na de zomer de mogelijkheid om gebruik te maken van het internaat bij de school vervalt. De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft daar naar de mening van deze leden geen afdoende oplossing voor. Ondertussen hebben ruim 700 mensen een petitie ondertekend waarin zij oproepen om de Guyotschool met internaatvoorziening toegankelijk te houden voor alle leerlingen die gebaat zijn bij dit type onderwijs¹. Deze leden constateren dat er voor een groep leerlingen wier primaire taal de Nederlandse Gebarentaal (vanaf hier: gebarentaal) is, een acuut probleem is ontstaan. In de brief aan FODOK van 18 mei 2010 stelt de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap dat de inzet tot 2012 is, dat via maatwerkoplossingen voor individuele leerlingen een passende plek wordt geboden. De leden vragen of inmiddels voor alle jongeren een goede oplossing is gevonden. Veel leerlingen van de Guyotschool maken doordeweeks gebruik van het internaat. Zij komen immers uit heel Nederland. Het onderwijs en de internaatvoorziening zijn op elkaar afgestemd en er is in de loop der jaren veel expertise opgebouwd op het gebied van onderwijs, zorg en begeleiding voor deze leerlingen. De leden vragen wat de extra kosten zijn die gemaakt worden, doordat een deel van de leerlingen niet meer naar de Guyotschool kan vanwege de afstand, voor extra begeleiding voor bijvoorbeeld ambulante begeleiding met gebarentolk. Erkent de minister dat het gevaar bestaat dat de leerlingen die niet geplaatst kunnen worden op het internaat, in een sociaal isolement kunnen geraken in de kwetsbare leeftijd van de puberteit, aangezien leeftijdsgenoten en leraren op andere onderwijsinstellingen niet in voldoende mate bekwaam zijn in gebarentaal, zo vragen de leden. Zo ja, wat gaat de minister doen om ervoor te zorgen dat dit gevaar verdwijnt?

3. Overleg met de sector

De leden van de VVD-fractie merken op dat de minister maatwerkoplossingen bepleit voor genoemde leerlingen, maar dat het lijkt dat hij de verantwoordelijkheid daarvoor bij scholen en ouders en eventueel onderwijsconsulenten legt. Is het waar dat hij daarbij geen rol ziet voor het ministerie van VWS of van OCW? De leden vragen waar ouders terecht kunnen als scholen en onderwijsconsulenten hen niet van een passende oplossing voorzien.

De leden van de SP-fractie merken op dat onderwijsconsulenten ingezet kunnen worden wanneer het scholen en ouders niet lukt om die passende plek te vinden. Welke oplossing biedt de minister nu een noodzakelijke voorzieningen niet meer toegankelijk is voor een groot deel van deze leerlingen, zo vragen de leden. Welke oplossingen ziet de minister op het gebied van conflicten tussen scholen die geen onderwijs in gebarentaal aanbieden en ouders van leerlingen wier primaire taal de gebarentaal is? De leden vragen hoe de onderwijsconsulent in dit geval voor een oplossing kan zorgen. In zijn brief aan de FODOK schrijft de minister dat de voormalig staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, mevrouw Dijkema, gesprekken heeft gevoerd met vertegenwoordigers van cluster 1 en cluster 2. De leden vragen waarom er geen gesprek is geweest met vertegenwoordigers van mensen die gebruik maken van de internaatvoorzieningen, zoals ouders en leerlingen. Gezien het feit dat ruim 700 mensen de petitie, die oproept om de internaatvoorziening van de Guyotschool toegankelijk te houden voor alle leerlingen die daarbij gebaat zijn, getekend hebben, vragen deze leden of de minister van plan is alsnog in gesprek te gaan met deze vertegenwoordigers van ouders. Zo ja, wil de minister dit op zeer korte termijn doen vanwege het acute probleem waarvoor deze ouders en leerlingen zich geplaatst weten, zo vragen de leden.

¹ <http://petities.nl/petitie/wel-internaat-voor-nieuwe-guyot-leerlingen#tabs>

II Reactie van de minister